«ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ»
Ректори Донишгоҳи давлатии
тиҷорати Тоҷикистон, д.и.и.,
профессор Қурбонзода М.Р.
_____
«30» 03 соли 2022

ХУЛОСАИ

ҷаласаи ғайринавбатии факултети менеҷмент ва ҳуқуқи тиҷоратии Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон оид ба экспертизаи даврaи дуюми диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич дар мавзӯи "Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)", барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08. - Баҳисобгирии муҳосибӣ, аудит

Диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич дар мавзӯи **"Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)"**, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08. - Баҳисобгирии муҳосибӣ, аудит пешниҳод шудааст. Кори диссертатсионӣ дар кафедраи баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудити факултети менеҷмент ва ҳуқуқи тиҷоратии Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон иҷро гардидааст.

Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич Донишгоҳи давлатии миллии Тоҷикистонро соли 2008 аз рӯйи ихтисоси математикаи амалӣ хатм намудааст. Инчунин Шарифов С.Р. соли 2015 донишгоҳи мазкурро аз рӯйи ихтисоси баҳисобгирии бухгатрерӣ, таҳлил ва аудит ҳамчун маълумоти дуюм ба итмом расонидааст. Пас аз хатми донишгоҳ дар соҳаҳои гуногуни иқтисодиёт фаъолият намудааст. Шарифов С.Р. аз соли 2019 ин ҷониб унвонҷӯи кафедраи баҳисобгирии бухгалтерӣ ва аудити Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон мебошад.

Бояд қайд намуд, ки Шарифов С.Р. имтиҳонҳои номзадиро, аз фанни забони англисӣ бо баҳои хуб ва аз фанни таърихи илм ва фалсафа низ бо баҳои хуб супорида, корҳои илмии муайяне нашр кардааст, ки аз ин шумора 5-тои он дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон интишор шуданд.

Мавзӯи диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич зери унвони “Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)”ва роҳбари илмӣ н.и.и., дотсент Калемуллоев Мунир Воҳидович Шӯрои олимони Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон аз 12-уми апрели соли 2019, суратҷаласаи №9 тасдиқ шудааст.

1. **Мубрам будани мавзӯи диссертатсия.** Кори диссертатсионии Шарифов С.Р. дар мавзӯи «Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)» ба яке аз мавзӯи мубрам бахшидашуда дар сатҳи баланди илмӣ иҷро карда шудааст. Ҳамзамон, бо забони илмӣ навишта шуда, таҳқиқоти анҷомёфта ба ҳисоб меравад. Мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ омӯзиши ҷанбаҳои назариявӣ-методӣ ва ташкилии ҳисоботи низоми баҳисобгирии муҳосибӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ буда дар он хулоса ва тавсияҳои илман асоснок бар пояи таҳлили васеи адабиёти илмӣ ва таҷрибаҳои амалӣ ба таври мушаххас ироа шудааст.

Дар мавриди таҳқиқот ҳадафҳои гузошташуда имкон медиҳанд, ки вазифаҳои зерин ҳалли худро ёбанд:

- таҳқиқи асосҳои назариявӣ ва методологии баҳисобгирии муҳосибӣ ва аудити дохилӣ, дар муассисаҳои таъмили ғайридавлатӣ (хусусӣ) - и мактабӣ ва томактабӣ;
- омӯзиши паҳлуҳои меъёрии ҳуқуқии баҳисобгирӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ ва муқаррарсозии фаҳмишҳои зарурии дар бандҳои санадҳо ва қонунҳо дарҷгардида;
- таҳқиқи асосҳои методӣ ва таҳияи сиёсати баҳисобгирӣ мутобиқи стандартҳои байналмилалии ҳисобгирии муҳосибӣ нақшаи кории ҳисобҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар зинаи муассисаҳои ғайридавлатии томактабӣ ва мактабӣ;
- таҳлили арзиши хизматрасониҳои соҳаи маориф ва муайян кардани имкониятҳои паст кардани арзиши хизматрасониҳои таълимӣ ва такмили низоми баҳисобгирӣ ва оптимизатсияи равандҳои он;
- таҳия ва татбиқи системаи пешбурди баҳисобгирии маҳсулоти хӯрокворӣ, ҳуҷҷатҳои ибтидоии амалиётӣ барои харид ва истифодаи маҳсулот, ташкили баҳисобгирии маводи таълимӣ, воситаҳои асосӣ ва ашёи камарзиш;
- такмили ва татбиқи ҳисобгирии муҳосибӣ ва истифодаи намудани низоми аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ бо

мақсади самаранок истифода гардидани захираҳои молиявӣ.

2. Мутобиқати ихтисос ва номи мавзӯъ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия. Диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич дар мавзӯи "Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлати (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)", барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ ва аз рӯи ихтисоси 08.00.08. – Баҳисобгирии муҳосибӣ, аудит мувофиқат мекунад.

Натиҷаҳои дар таҳқиқот аз ҷониби муаллиф бадастоварда ба бандҳои шиносномаи ихтисоси зикршуда мутобиқат мекунад. Натиҷаҳои диссертатсия дорои аҳамияти илмию амалӣ буда, ба рушди иқтисодӣ саҳм хоҳанд гузошт.

3. Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илмҳои иҷтисодӣ дар ҷумҳурӣ, аз он ҷумла ба масъалаҳои таъмини баҳисобгирӣ муҳосибӣ дар мактабҳои хусусии таълимӣ дар мамлакат, ҳамчунин баланд бардоштани таҳлили баҳисобгирии муҳосибӣ ва сифати хизматрасонӣ ба аҳолӣ, ки дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ҳамчун самтҳои муҳим муайян гардидаанд, робита дорад.

4. Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он. Муқарароти асосӣ ва хулосаҳои диссертатсия дар 10 кори илмӣ, аз он ҷумла 3 мақола дар маҷалаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд, ки ба талаботи банди 35-уми Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, №505 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунанд.

5. Номгӯи муҳимтарин корҳое, ки моҳияти илмии диссертатсияро инъикос менамоянд:

А) Интишорот дар маҷаллаҳои тақризшаванда, ки аз ҷониби КОА-и Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасия шудаанд:

[1-М]. Ҷанбаҳои ташаккулёбӣ ва монеаҳои рушди бозори хизматрасониҳои электронӣ/ М.С. Тулиев, С.Р. Шарифов // Паёми

Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ, иқтисодиёт ва соҳибкорӣ. 2018. - № 4 (25). - С. 36-46. 0,62 ҷ.ч.

[2-М]. Рушди бозори хизматҳои таҳсилотии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити муосир/ С.Р. Шарифов // Паёми Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ, иқтисодиёт ва соҳибкорӣ. 2019. - № 1 (26). - С. 26-33. 0,43 ҷ.ч.

[3-М]. Институциональные основы исследования аудиторских услуг в современных условиях / Г.М. Рахимов, С.Р. Шарифов// Вестник Таджикского аграрного университета имени Ш. Шотемура, Кишоварз (земледелец) (теоретический и научно-практический журнал). Серия общественные науки. Кишоварз, Душанбе 2020. № 3 (88). - С. 182-186. 0,25 ҷ.ч.

Б) Мақолаҳо дар дигар маҷаллаҳо ва маҷмӯи маводҳои конференсия:

[4-М]. Проблемы финансового контроля и внутреннего аудита в образовательном отрасле страны / Г.М. Рахимов, С.Р. Шарифов // Маводҳои конфронси илмию амалии ҷумҳуриявӣ "Муаммоҳои таъмини рақобатпазирии институтҳои молиявии ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити ҷаҳонишавии иқтисод". ДДМИТ, 7 декабри соли 2018. Душанбе, 2018. - С. 55-60. 0,31 ҷ.ч.

[5-М]. Проблемы и перспективы совершенствования бухгалтерского учета в Таджикистане / Г.М. Рахимов, С.Р. Шарифов //Материалы международного сборника научных трудов молодых ученых, докторантов, магистрантов и студентов под науч. Ред. Ш.А. Курманбаевой. – Семей: КазГЮИУ, 2019 -№7.- 178 с. - С. 62-67. 0,31 п.л.

[6-М]. Некоторые аспекты развития дистанционного аудита в условиях цифровой экономики /Бадалов Х.Х., Шарифов С.Р. // Международный теоретический и научно-практический журнал «Известия И.К. Форума БАЦА» №1(24) 2019 С.234-239 0,31ҷ.ч.

[7-М]. Международная экономическая деятельность как фактор развития территорий/ С.Р. Шарифов// Материалы XIII международной научно-практической конференции на тему «Academic science – problems and achievements XVIII» 28-29 января 2019 г. North Charleston, USA Том 1. 139 с. - С. 114-117. 0,18 ҷ.ч.

[8-М]. Некоторые вопросы отражения капитала в отчетности соответствии с МСФО /Мирзоалиев А.А., Рахимов Г.М., Шарифов С.Р.// Аудит и менеджмент Международный теоретический и научно-практический журнал №1(1) 2019 С.31-36 0,31 ҷ.ч.

[9-М]. Управление дебиторской и кредиторской задолженностью: теоретический подход Материалы международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы теории и практики бухгалтерского учета, анализа и аудита в современных условиях». (28 ноября 2020, г. Душанбе). – Душанбе: ОИПБА РТ, 2020. - С. 110-115. 0,31 п.л.

[10-М]. Ҷанбаҳои назариявию амалии такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ / Калемуллоев

М.В., Шарифов С.Р. // Маводи конфронси илмӣ-амалии байналмилалӣ бахшида ба 80- солагии Арбоби илм ва техникаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Уроқов Д.У. дар мавзуи «Иқтисодиёт, молия, ҳисобгирӣ, таҳлил ва аудит: афзалиятҳои рушди стратегӣ дар шароити иқтисодиёти рақамӣ» (21-23 юми майи соли 2022) / зери назари д.и.и., проф. Хушвахтзоа Қ.Х. – Душанбе, матбааи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, 2022.- 890 с. С.446-454 0,5 ҷ.ч.

Мавҷудияти санадҳои тасдиққунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё имконияти татбиқ намудани онҳо

Натиҷаҳои асосии назариявии диссертатсия дар мавзӯи “Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муасиссаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)”, дар ҷараёни таълими Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон истифода шудааст, ки бо санади татбиқ тасдиқ мегардад.

Ҳамчунин натиҷаҳои илмию амалии таҳқиқоти диссертатсияониро метавон дар фаъолияти мактабҳои хусусии таълимии мамлакат истифода бурд.

6. Саҳми довталаб дар иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ. Саҳми шахсии муаллиф дар муайянкунии мақсад, предмет ва объекти таҳқиқот, зарурати ташкили раванди ҳисобгирии муҳосибӣ ва тартибдиҳии ҳисоботро дар муассисаҳои таълимӣ: мактабӣ, томактабиро бо дарназардошти консепсияҳои соҳавӣ – илмии соҳаи муҳосибот, аудит, инчунин аудити дохилӣ ба таври пурра ва фарогир асоснок намудааст.

Қарори ҷаласаи факултети менеҷмент ва ҳуқуқи тиҷоратии Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон

Пас аз шунидан ва муҳокима намудани Диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич дар мавзӯи “Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзадҳои илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08. – Баҳисобгирии муҳосибӣ, аудит, тақризи роҳбари илмӣ – доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент Калемуллоев М.В., баромади доктори илмҳои ҳуқуқ, профессор Меликов У.А., ва н.и.и., дотсент Мирзоалиев А.А., н.и.и., и.в. дотсент Саломова У.Т., н.и.и., и.в. дотсент Ҳоҷиев Ғ.Ҳ., доктор PhD, и.в. дотсент Ашуров Ф.М. ҷаласаи факултети менеҷмент ва ҳуқуқи тиҷоратии Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон дар асоси натиҷаи овоздиҳии кушода ва хулосаи пешниҳодгардида оид ба мутобиқати ихтисосии ва номи мавзӯъ ба шиносномаи ихтисос, навгонии илмӣ, аҳамият ва хулосаҳои диссертатсия, инчунин натиҷаҳои корҳои нашршудаи диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич

Қарор мекунад:

1. Диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич дар мавзӯи “Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08. - Баҳисобгирии муҳосибӣ, аудит қаноатбахш ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич дар мавзӯи “Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08. - Баҳисобгирии муҳосибӣ, аудит ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

3. Диссертатсияи Шарифов Саидмурод Раҷабалиевич дар мавзӯи “Такмили баҳисобгирӣ ва аудити дохилӣ дар муассисаҳои таълимии ғайридавлатӣ (дар мисоли муассисаҳои таълимии мактабҳои хусусии Ҷумҳурии Тоҷикистон)”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.08. - Баҳисобгирии муҳосибӣ, аудит ба Шӯрои диссертатсионии мофиқ пешниҳод карда шавад.

Ҳангоми овоздиҳӣ ба масъалаи мазкур 13 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳии кушода чунин аст:

“тарафдор” - 13 нафар;

“зид” - нест;

“бетараф” - нест.

Хулоса дар ҷаласаи ғайринабатии Шӯрои олимони факултети менеҷмент ва ҳуқуқи тиҷоратии Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон 30 майи соли 2022, суратмаҷлиси №10/1 қабул шудааст.

Раиси ҷаласа:
декани факултети менеҷмент ва
ҳуқуқи тиҷоратӣ, н.и.и., и.в. дотсент Муртазоев О.Қ.

Котиби маҷлис: Кабутов Қ.М.

Муқарризи холис,
н.и.и., дотсент Дустматов Б.М.

Муқарризи холис,
н.и.и., дотсент Шукуров С.М.

Имзоҳои **О.Қ. Муртазоев, К.М. Кабутов ва Б.М. Дустаматов-** ро тасдиқ менамоям.
Сардори шуъбаи кадрҳо
ва корҳои махсуси ДДТТ Пирзода С.С.

Имзои **С.М. Шукуров-** ро тасдиқ менамоям.
Сардори шуъбаи кадрҳо
ва корҳои махсуси ДДМИТ Шарипов У.А.